Nr. 180 (1554). Cena 1800 mk. Włocławek, środa dnia 22 sierpnia 1923 r. Rok VI

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu mk. 40.000, na prowincji i z odnoszeniem do domu 45,000 marek
Ogłoszenia za wiersz nonparel. pierwsza strona 1500 m., druga i trzecia 1200 mk., czwarta 8-łamowa 520 mk. Ogł. drobne po 900 m. za wyraz, tłust. druk. podwójnie Najmn. ogł. 9000 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Nie zaznacie szczęścia w domu, dopóki go nie będzie w Ojczyźnie.

Mickiewicz.

Z PRASY.

Powszechną uwagę prasy naszej z ostatnich dni zajmuje nadal głównie „niemiecka zmora", która coraz to na inny sposób trapi Europę.

Niemiecka komedja wystraszenia Europy „bankructwami i rewolucją w Niemczech" zbliża się do zakończenia; z chwilą oddania władzy w ręce Stresemanna zaczął się jej akt ostatni, którego treścią: kilogram ziemniaków 70 tysięcy marek, wołowiny miljon, a masło półtora miljona, jednorazowy przejazd tramwajem 150 tysięcy marek, a dzienna produkcja druku marek dziś już około 20 biljonów.

W chwili obejmowania władzy nowy kanclerz Rzeszy Stresemann wyraźnie oświadczył w parlamencie: „zagranica nie powinna sądzić, jakoby zmiana gabinetu była oznaką słabości". Rozumiemy..... Rozumiemy i to, że nowy gabinet niemiecki już dziś usilnie pracuje nad wyszukaniem nowego sposobu zastraszenia Europy w celu zdeptania Traktatu Wersalskiego i złamania „polskiej tamy" w pochodzie na wschód.

„Ach, ta Polska... dopóki ona istnieć będzie, — nie damy światu spokoju: będziemy bankrutować, robić drożyznę, rewolucję, bolszewizm, nawet mrzeć z głodu (z nienawiści do Polski).... może się Anglja „zlituje".... a może Francja przestraszy....

Do zerwania tej „polskiej tamy" — wolnej Polski — dążą całe Niemcy i przez nie na pruskim pasku trzymany Gdańsk,—a socjalistyczna międzynarodówka pomaga im w tem z wielkim wysiłkiem. Potwierdza to „komunikat", poranny przed kilku dniami w „Robotniku" o zawarciu spółki naszych socjalistów P.P.S. z socjalistami niemieckimi i żydowskiemi (Brudeu) do zwalczania obecnego rządu. Wysiłki pracy tej spółki już mamy, jako zapowiedź strajku powszechnego.

Niemieckie partje socjalistyczne współdziałają z obecnym gabinetem Stresemanna, którego głównym zadaniem jest zniszczyć Traktat Wersalski i zniszczyć Polskę, jako przeszkodę w odbudowaniu wielkich Niemiec i pochodzie na wschód; a nasi socjaliści P.P.S. przez zawarcie opublikowanego w komunikacie „Robotnika" sojuszu, stają obok socjalistów niemieckich i żydowskich do wspólnej z nimi pracy, aby pod płaszczykiem walki z rządem obecnym burzyć, pod komendą Berlina, podstawy bytu Polski.

O, polska naiwności!...

Z Moskwy podaje prasa: (Moskwa 14.VIII. A. W.)

„Judaizm cieszy się w praktyce protekcją i obroną ze strony Sowietów. Nakaz zamknięcia w Kijowie 80 synagog — cofnięto. Obecnie przywrócono synagogom wszystkie dawniejsze przywileje i prawa".

Osądzeni w więzieniu, współoskarżeni ze ś. p. księdzem Budkiewiczem, kapłani katoliccy z głodu traca zmysły i dostają pomieszania... Liczba tych męczenników - bohaterów zwiększa się stale na skutek coraz to nowych aresztowań. Ostatnio aresztowano: ks. Andrzeja Kobierskiego, ks. Józefa Aleksandrowicza i ks. Aleksandra Kuczyńskiego.

Rząd sowiecki, oczywiście dla szczęścia narodu rosyjskiego:

„rozpoczął obecnie walkę z organizacjami zbrojnemi, lewicowemi i anarchistycznemi",

których członkowie

„w razie gdyby śledztwo sądowe nie wykazało wyraźnych cech przystępstwa, będą deportowani do najdalszych miejscowości Amudarji oraz Syberji".

„Gazeta Poranna" w artykule „Armja Ochotnicza" podaje, że liczba tej „Armji" w sierpniu 1920 r. była — 105,714 i pisze między innemi:

„A teraz ciekawa dygresja: Ilu żydów dobrowolnie spełniło obowiązek obywatelski wobec Polski? Oto na 102,379 ochotników chrześcijan, niechrześcijan (a więc żydów razem z tatarami, a było ich sporo) tylko 3,335, czyli 3,1 proc., czyli nawet nie tyle, ile przeznaczono do służby w kancelarjach.

Ten dobrowolny „numerus clausus" żydowski będzie niezbitym dokumentem historycznym, czem byli dla państwa polskiego obywatela z „mniejszości żydowskiej".

Prasa lewicowa w walce z rządem obecnym chwilowo wyczerpała część swej energji bojowej, dzięki, której popularność ministra Seydy wzrosła niepomiernie.

„Wyzwolenie" po nieudanym w Sejmie wniosku o potrzebie dokonania rejestracji naczyń kościelnych (z nadzieją rekwizycji takowych) żałuje swego pośpiechu i zastanawia się (oczywiście pocichu) nad nowym sposobem „uszczęśliwienia" Polski na wzór dzisiejszej Rosji...

Podobno Dąbal, wysoce niezadowolony z powyższego niepowodzenia „Wyzwolenia", już wysłał nowe instrukcje...

Nad „uszczęśliwieniem" Polski pracują nietylko w Berlinie i Moskwie...

Fr. Zieliński.

O katastrofie mieszkaniowej w Polsce.

Przyczyną katastrofy mieszkaniowej u nas jest pobłażliwość rządu względem napływu żydów—szczurów rosyjskich i wadliwości „moraczewskiej" Ustawy o ochronie lokatorów. Maluczko,— a doczekamy się, że domy zaczną się walić w gruzy dziesiątkami, potem setkami.

Dotychczasowa akcja rządowa nietylko, że żadnego celu nie osiągnęła, lecz przeciwnie, przyczyniła się do pogorszenia tej sprawy. Sam zdrowy rozsądek wzywa, aby komunistyczną „Ustawę" o ochronie lokatorów co prędzej znieść, jeżeli wogóle Polska ma egzystować. Tylko bardzo krótkowzroczni nie mogą tego zrozumieć

Sam zdrowy rozsądek stawia nam pytanie: jeżeli w Polsce nie istnieje żadna bolszewicka „ochrana" konsumentów od piekarzy, rzeźników i t. d., jeżeli nie istnieje ta ochrona klijentów przed wyzyskiem krawców, szewców i t. d., to dlaczego, z jakiej racji ma istnieć ochrona lokatora od gospodarza? Za jaką winę człowiek ten jest pozbawiony możności kupienia sobie również takiego samego chleba i mięsa, jak jego lokator, który u niego darmo mieszka i nawet wynajmuje od siebie pokoje za lichwiarskie pieniądze? Dlaczego to mu jest wolno? Gdzie tu logika i sprawiedliwość? Jakie jest wyjście z tej katastrofy mieszkaniowej?

Wyjściem jest: zniesienie w szybkim tempie szkodliwej i uwłaczającej praworządnemu państwu Ustawy o ochronie, budowa domów przez rząd, miasta i instytucje oraz udzielenie pożyczek pragnącym budować.

Sprawa pilna, zbytnie zwlekanie grozi niechybnie wielką katastrofą.

Z. O.

Uroczystość w Gidlach.

W niedzielę dn. 19 b. m. Najdostojniejszy Pasterz naszej diecezji, J. E. ks. biskup Stanisław Zdzitowiecki, dokonał koronacji cudownej statuetki Matki Bożej w Gidlach.

Koronacji towarzyszył J. E. ks. biskup Krynicki, 200 przeszło księży i nieprzeliczone tłumy wiernych.

Dziesiątki społecznych stowarzyszeń, setki kompanji pospieszyło do tronu królowej Korony Polskiej.

Na przestrzeni kilku kilometrów urządzono bramy triumfalne, słupy telefoniczne pomalowano i udekorowano zielenią oraz flagami narodowemi. Miasto i okolica przybrała się w szaty, jakie tylko na wielkie gody przywdziewać się zwykło.

Co dały nam żniwa?

25 prc. więcej niż w roku ub. — Świetny urodzaj paszy.

Główny Urząd statystyczny komunikuje:

Po pochmurnej i dżdżystej pogodzie, panującej w czerwcu, zaszedł przełom około 3—4 lipca i nastąpiła pogoda gorąca i sucha, trwająca przez dwa tygodnie. W drugiej połowie miesiąca nastąpiło pewne ochłodzenie, wzrost zachmurzenia i opady, które jednak w związku z suchą pogodą pierwszej połowy dla całego lipca wypadły nieco poniżej normy.

Na mocy sprawozdania korespondentów przewidywania odnośne zbiorów zbóż ozimych i jarych na początku żniw były dobre.

Przypuszczalny zbiór był szacowany w końcu lipca z hektara (100 kg.) dla całej Polski przeciętnie:

Pszenica ozima 14,5, pszenica jara 11,4, żyto ozime 14,1, żyto jare 11,3, jęczmień ozimy 18,5, jęczmień jary 14,8, owies 15,0, rzepak ozimy 13,6.

Dla poszczególnych województw przypuszczalny przeciętny zbiór ozimych przedstawiał się następująco:

Województwa	pszenica oz.	żyto cz.
Warszawskie	16,9	14,2
Łódzkie	16,2	15,3
Kieleckie	14,6	13,7
Lubelskie	14,9	13,7
Białostockie	14,6	13,5
Wileńskie	9,3	8,0
Nowogródzkie	10,9	11,4
Poleskie	10,0	11,0
Wołyńskie	13,9	13,9
Poznańskie	23,3	19,7
Pomorskie	21,9	18,5
Krakowskie	11,4	11,6
Lwowskie	10,9	11,7
Stanisławowskie	11,1	11,2
Tarnopolskie	13,1	12,1
Śląski	14,8	13,3

Stan pozostałych ziemiopłodów w stopniach (5—oznacza stan wyborowy, 4—dobry, 3—przeciętny, 2—mierny, 1—zły) wyrażał się w następujący sposób przeciętnie dla całej Polski:

Rzepak jary 3,4, proso 2,5, gryka 3,0, groch 3,5, łubin 3,4, koniczyna 4,0, len 3,5, konopie 3,3, ziemniaki 3,4, buraki cukrowe 3,4.

Przypuszczalny zbiór siana 1-go pokosu był szacowany przeciętnie dla całej Polski:

Z hektara łąk suchych (polnych) 20,7 q (100 kg.), z hektara łąk nizinnych 21,7 q (100 kg.), z hektara łąk meljorowanych 29,9 q (100 kg.), siana koniczynowego z hektara 36,0 q (100 kg.),

W porównaniu z rokiem ubiegłym przeciętny zbiór z hektara jest wyższy dla łąk suchych o 57 proc., nizinnych 21 proc. i dla siana koniczynowego o 80 proc.

Opierając się na szacowaniu przeciętnego zbioru z końca lipca dla kłosowych oraz dla ziemniaków na stopniu kwalifikacyjnym, przy założeniu, że zbiory dokonane będą bez strat, należy spodziewać się następującego ogólnego zbioru w tysiącach tonn: pszenicy 1452, żyta 6542, jęczmienia 1784, owsa 3773 i ziemniaków 24.387. Na skutek powyższego, zbiór pszenicy wypadłby o 25 prc. większy niż w roku ubiegłym i żyta o 29 prc.

Jednakże z powodu niesprzyjającej pogody przy zbiorach powyższe liczby mogą ulec redukcji, której wielkości w tej chwili, na skutek bardzo spóźnionych żniw, określić nie można.

Wykaz nagród
z Wystawy Kujawskiej.

W Dziale I żywego inwentarza.

A) **Konie.**

1) Majątek Lubstów, p. Niemojewska — grupa koni — medal złoty, 1a) maj. Lubstów, p. Niemojewska — klacz »Tancerka« — medal srebrny, 2) maj. Brzezie, p. bar. Kronenberg — klacz »Lora« — medal srebrny, 3) maj. Osięciny — grupa koni — med. bronzowy, 4) maj. Świesz, p. Zalewski — grupa koni — med. bronzowy, 5) maj. Sokołowo, p. K. Grodzicki — ogier kasztanowaty — med. bronzowy, 6) maj. Wiecinin, p. Bartoszewicz — klacz »Viola« — medal bronzowy, 7) maj. Straszewo, p. B. Sulimierski — ogier »Elegant« — med. bronzowy, 8) maj. Świesz, p. Zalewski — klacz srokata — list pochwalny, 9) maj. Lubstów, p. Niemojewska — klacz »Madera« — list pochwalny, 10) maj. Lubstów, p. Niemojewska — klacz »Janczarka« — list pochwalny, 11) maj. Brzezie, p. bar. Kronenberg — 3 klacze — list pochwalny, 12) maj. Wiecinin, p. Bartoszewicz — klacz »Klari Bella« — list pochwalny, 13) maj. Osięciny — klacz »Lady« — list pochwalny, 14) maj. Brzezie, p. bar. Kronenberg — klacz »Polska« — list pochwalny.

15) Ministerjum Spraw Wojskowych udzieliło następujących nagród pieniężnych:

1) maj. Lubstów — 5 klaczy typ. remontowego — 1.000.000 mk., 2) maj. Świesz — 3 klacze 1-roczne — 800 000 mk., 3) maj. Straszewo — ogier »Elegant« — 600.000 mk., 4) maj. Płowce — ogier »Pernian« — 400.000 mk., 5) maj. Osięciny — klacz »Lira« 200.000 mk.

B) **Bydło.**

1) Majątek Dembice, p. Irena Haackowa — buhaj rydwan z potomstwem — medal srebry, M. R. i D. P., 2) maj. Sierzchowo, p. Józef Boye — buhaj astor z potomstwem medal srebrny, 3) maj. Czerniewice, p. Artur Feld — grupa krów — med. bronzowy, 4) maj. Wilkowice. p. For. Albrecht — grupa krów — med. bronzowy, 5) maj. Pomorzany, p. F. Błędowski — krowa 91 — med. srebrny, 6) maj. Pomorzany, p. F. Błędowski — jałówka 95 — med. srebrny, M. R. i D. P., 7) maj. Pomorzany p. F. Błędowski — buhaj 98 — med. bronzowy, 8) maj. Pomorzany, p. F. Błędowski — krowa 94 — list pochw., M. R. i D. P., 9) maj. Sierzchowo, p. J. Boye — krowa 2 — med. bronzowy, 10) maj. Sierzchowo, p. J. Boye — jałówka 15 — med. bronzowy, 16) maj. Dembice, p. Irena Haackowa — krowa 39 — med. bronzowy, 12) maj. Dembice, p. Irena Haackowa — jałówka 51 — med. bronzowy, M. R. i D. P., 13) maj. Dembice, p. Irena Haackowa — jałówka 48 — list pochwalny, 14) majątek Wilkowiczki, p. Brzozko — jałówka 21 — list pochwalny, 15) maj. Jarantowice, p. Czaplicki — krowa 27 — list pochwalny, 16) maj. Jarantowice, p. Czaplicki — krowa 28 — list pochwalny, 17) maj. Morzyce, p. Wł. Grodzicki — krowa 30 — list pochwalny, 18) maj. Chełmica, p. Kleszczyńska — jałówka 58 — list pochwalny, 19) Ognisko Kultur. Roln. Stary Brześć — jałówka 65 — list pochwalny, 20) maj. Borzymie, p. Siniarski - Czaplicki — krowa 74 — list pochwalny, 21) maj. Borzymie, p. Siniarski - Czaplicki — krowa 76 — list pochwalny, 22) maj. Kisielewo, p. Smoleński — krowa 82 — list pochwalny, 23) maj. Bronisław, p. Zawadzki — grupa simmentalerów — podziękowanie od Komitetu, 24) maj. Straszewo, p. B. Sulimierski — buhajki fryzy czerwono - srokate — podziękowanie od Komitetu, 25) maj. Wilkowice, p. F. Albrecht — krowa 99 — medal bronzowy, M. R. i D. P., 26) maj. Wilkowice, p. F. Albrecht — jałówka 102 — medal bronzowy, 27) maj. Czerniewice, A. Feld — jałówka 11 — list pochwalny, 28) Henrykowo, p. Zieliński Winc. — krowa czarno biała — mkp. 500.000.

C) **Trzoda chlewna.**

1) Majątek Pieleszki, p. Misiewicz — całość chodowli — medal srebrny, 2) maj. Pieleszki, p. Misiewicz — grupa młodych macior — med. bronzowy, 3) maj. Pomorzany, p. Błędowski — całość chodowli — medal srebrny, 4) maj. Pomorzany, p. Błędowski — knurek 15 — med. bronzowy, 5) maj. Pomorzany, p. Błędowski — grupa młodych maciorek — med. bronzowy, 6) maj. Kuźnice, p. Bauer — maciora — list pochwalny.

D) **Owce.**

1) Majątek Brzezie, p. bar. Kronenberg — całość chodowli — med. bronzowy, 2) maj. Brzezie, p. bar. Kronenberg — tryk 127 — list pochwalny, 3) ma . Brzezie, p. bar. Kronenberg — tryk 113 — list pochwalny, 4) maj. Sokołowo, p. Grodzicki — grupa macior star. — med. bronzowy, 5) maj. Kaniewo, p. Kunkel — dobry wychów jagniąt — list pochwalny.

E) **Drobny inwentarz.**

1) Majątek Pieleszki, p. Misiewicz — kury zielononóżki pol — medal złoty, C. K. H. D., 2) maj. Pieleszki, p. Misiewicz — ptactwo wodne — medal bronzowy, 3) maj. Pieleszki, p. Misiewicz — gołębie — med. srebny, C.K.H.D., 4) maj. Pieleszki, p. Misiewicz — króliki — med. srebrny, C.K.H.D., 5) maj. Pieleszki, p. Misiewicz — skórki królicze wypraw. — med. złoty, 6) maj. Sierzchowo, p. Anna Boye — drób — list pochwalny, 7) Szkoła w Marysinie — kaczki pekinskie i kury popielatki — med. bronzowy, C. K. H. D.

W Dziale II — Ogrodnictwa.

A) **Ogrodnictwo.**

1) Warszawa p. Rejmond Szymborski — dyplom uznania, 2) Płock p. Stanisłow Przedpełski — medal złoty, 3) maj. Dembice, p. Haackowa — med. srebrny, 4) maj. Chełmica, p. Kleszczyńska — med. srebrny, 5)

Z wrażeń rocznicowych i wystawowych.

Trzecia rocznica Cudu nad Wisłą zbiegła się we Włocławku z otwarciem wystawy przemysłowo-rolniczej. Część obchodu rocznicowego — pochód na Mogiłę Bratnią Obrońców Wisły — trzeba było cofnąć na dzień powszedni — wilię Wniebowzięcia, z którem Cud nad Wisłą jest związany nierozdzielnie węzłem mistycznym.

Jakkolwiek to cofnięcie było przypadkowe, jednak miało ono skądinąd sens wyższy, choć niezamierzony. Pomimowoli utrafiło w kościelny obyczaj wiljowania uroczystości. Obchód na Mogile Poległych nabył znaczenia jakoby nieszporów wigilijnych.

Niestety, dla wsi miało to jednocześnie skutek ujemny. Gdy miasto kończy już pracę dnia powszedniego, wieś, w porze żniwnej, jeszcze pracuje.

We wtorek, na podwieczerz, śpieszyłem z powrotem z Włocławka do Szpetala Górnego, by za chwilę, według umowy, odbyć tę samą drogę po raz drugi z Kołem młodzieży, «Rozwojem,» na Mogiłę. Twarda, nieustępliwa rzeczywistość dała znowu przykrą lekcję mojemu romantyzmowi, mierzącemu «siły na zamiary»: siły nie tylko własne, ale i cudze. Niezłomne prawa dnia żniwnego stanęły w poprzek dobrym chęciom moich rozwojowców.

Bez sztandaru, kilkoro nas zaledwo pośpieszyło na wzgórek mogilny. Pozatem, kto mógł, śpieszył w gromadkach i w pojedynkę. Także i z okolic dalszych.

Na miejscu zastaliśmy już owal mogilny i jego otocze obsadzone dość gęsto tłumem, rozbitym malowniczo na grupy, grupki i parki. Wszyscy oczekują na pochód włocławski, który opóźnia się. Wkracza na most dopiero. Wietrzyk, układający się do spoczynku po pracy całodziennej, donosi ku nam, stojącym na Mogile, dźwięki orkiestry wojskowej.

Spokojny nastrój oczekiwania tego, co przyjść musi a jest miłe, zestrojony ze spokojem wieczoru sierpniowego. Sycenie się beztroskliwe muzyką, coraz wyraźniejszą.

Już tylko słuchem śledzimy posuwanie się pochodu, ukrytego wśród domostw i sadów dolnoszpetalskich. Pochód posuwa się szybko, krokiem marsowym, w takt marsza. Niebawem wynurza się z poza zasłony drzew i budynków, zakręca koło figury Chrystusa i wkracza na obsadzoną młododrzewem drogę kumogilną. Za chwilę obsadza już terasy Mogiły. Wojsko, straż ogniowa, kolarze, harcerze, weterani czcigodni. Sprawnie zajmują wyznaczone im z góry stanowiska. Starszyzna wojskowa i weterani z Roku 63 wchodzą na płaszczyźniany szczyt mogilny.

Wślad za pochodem, nadciąga procesja kościelna, rozśpiewana, bieląca się komżami, grająca żywemi barwami sztandarów. Sztandary ustawiają się linją półkolistą na frontowym odcinku terasy pod obeliskiem.

Zaczyna się obrzęd żałobny, przepojony jednak radosnem uczuciem Wolności tryumfującej. Obrzęd narodowo-religijny, świecko-duchowny, w którym splata się symbolicznie państwowładny Naród z Kościołem świętym, niby Syn z Matką.

Kantata chóru katedralnego — jedna i druga, modły egzekwialne, przemówienia: kapłańskie i wojskowe, orkiestralny mazurek Dąbrowskiego, w końcu tłumny hymn narodowy: «Boże, coś Polskę».

W syntezie tych wrażeń mieszanych — nastrój podniosły, melancholijno-radosny. Mysterjum zjednoczenia się żywych z duszami tych, co ofiarną śmiercią męczeńską okupili ich radość życia na łonie Wolnej Ojczyzny.

Uświadomił je nam, słuchaczom, X. Wojsa.

Słyszałem go po raz pierwszy. Ku mojej żywej satysfakcji, podbił mię gorącem uczuciem religijno-patriotycznem, skojarzonem z mocną logiką rozumowań.

Mówca wielbił Opatrzność za Cud nad Wisłą; sławił ofiarną śmierć obrońców „Okopów Świętej Trójcy;" karcił tych, co jeszcze idą pod krwawą płachtą Pankracego z „Nie-Boskiej" — obmierzłego narzędzia obłudnych przechrztów; budził ducha poświęcenia dla Kościoła i Ojczyzny, ducha, bez którego realny nasz polski „Zamek Świętej Trójcy" paść by musiał, jak padł ów fantazyjny z woli swego twórcy, Zygmunta, ku przestrodze Narodu.

Dok. nast.

maj. Korabniki, p. Stefan Kuliński — med. srebrny, 6) maj. Bogucin, p. Halina Wilanowska — med. srebrny, 7) Poznań p. K. Paczkowski — med. bronzowy, 8) Włocławek p. Wł. Kucharski — list pochwalny, 9) majątek Sumin, p. Prądziński — list pochwalny, 10) Ogrodnik Dembice Franciszek Pawlaczek — list pochwalny.

B) Nasiennictwo.

1) Ognisko Kult. Rolniczej Stary Brześć — całokształt pracy dział produkcji roślin — medal srebrny M.R., 2) Prof. Zdz. Zieliński — Hodowla pszenicy »Halina« — medal srebrny, 3) Wacław Szamowski, Mchowo — Kultura nasion — med. srebrny, 4) Antoni Byszewski, Borzymowice — Kultura zbóż — med. srebrny, 5) p. Irena Haackowa, Dembice — Produkcja uszlachetnionych zbóż i ziemniaków — med. bronzowy, 6) p. S. Kuliński, Korabniki — wczesne odmiany ziemniaków — list pochwalny, 7) p. Jan Gralak — nasiona zbóż ozimych — list pochwalny, 8) p. Kunkel, Kaniewo — żyto petkus — list pochwalny, 9) Firma Glicenstein, Włocławek — dobrze oczyszczone nasiona koniczyn, lucern i innych motylkowych — list pochw.

W Dziale III — Leśnictwo.

1) Baron Kronenberg, Brzezie — wzorowe naukowo-praktycznie prowadzone gospodarstwo leśne w lasach Wieniec—Brzezie — dyplom uznania, 2) Nadleśnictwo Włocławskie — za całokształt pracy w dziedzinie leśnictwa i eksploatacji lasu i torfowisk — medal złoty, 3) p. Irena Haackowa, Dembice — szkółki leśne — list pochw.

(Dokończenie nastąpi)

Co niesie dzień?

SIERPIEŃ 22 ŚRODA

Dziś: Somforjana m., Tymoteusza
Słow.: Radomira.
Jutro: Filipa Zacheusza m.
Wschód słońca o g. 4.38
Zachód o g. 18.47
Wsch. księżyca o g. 16.8
Zachód o g 24.24.

Osobiste. Główny sekretarz Sądu okręgowego, p. Wład. Młodzianko, wyjechał na miesięczny urlop. Zastępstwo objął p. Bolesław Jodkin.

Regaty odbędą się w dniu 26 b. m. (w niedzielę). Do zapasów wyścigowych na Wiśle stają Stowarzyszenia Wioślarskie: z Warszawy, Płocka, Torunia i Włocławka.

Z sądu. Ukończona została sprawa sądowa wytoczona przed 3 laty majstrowi ciesielskiemu Okupskiemu, który podczas budowy mostu na Wiśle zranił siekierą ciężko w głowę pracownika ciesielskiego Chojnackiego. Wyrokiem sądu skazano Okupskiego na 6 miesięcy więzienia, po zastosowaniu amnestji, oraz 600 000 mk. na rzecz wdowy.

Na czarnej liście lichwiarzy znaleźli się również: Józef Szneider, rzeźnik, zamieszkały przy ul. Królewieckiej № 22, który pozwalał sobie sprzedawać mięso po 20,000 mk. za funt, i Seweryn Więckowski, sklepikarz produktów spożywczych, zamieszkały przy ul. Wroniej. Wzorowa policja pociągnęła obu do odpowiedzialności.

Licytacja na ogród owocowy przy ul. Łęgskiej № 24, odbędzie się dzisiaj o godz. 10½ rano w Biurze Magistratu (pokój № 27).

Ze Stow. Właścicieli Nieruchomości. Ogólne zebranie Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Włocławka odbędzie się w środę dnia 22 sierpnia o godz. 4.30 popołudniu w sali T-wa Krajozn. Kaliska 1. Na porządku dziennym: Sprawa Komisyj Komornianych. Sprawozdanie z działalności i kasowe. Wybory 2 ch członków Zarządu i innych. Wejście tylko dla członków za okazaniem ostatnich kwitów. Przed zebraniem pobierane będą zaległe składki.

Z T-wa Gimnastycznego „Sokół". Nowowybrany Zarząd T-wa wzywa wszystkich członków Twa Gimn. „Sokół" do stawienia się na przegląd sił, jaki odbędzie się w lokalu Twa Gęsia 13 w środę 22 b. m. o godz. 7-ej wiecz. punktualnie.

Po przeglądzie odbędą się wstępne ćwiczenia gimnastyczne dla druchów

Czołem!
Zarząd.

Od Zarządu Twa Przyjaciół Młodzieży. Wszelkich informacji, tyczących się pomieszczenia uczni, podręczników szkolnych, kajetów, pomocy naukowych, składek członkowskich Twa i Rady Opiekuńczej Państwowego Gimnazjum męskiego, udziela codziennie w kancelarji Gimnazjum ul. (Szkolna № 6) od godziny 11—12½

w z. przewodnicząca T-wa
Emilja Kowalewska.

Podziękowanie. Szanownemu Komitetowi Wystawy Rolniczej w Włocławku za łaskawe udzielenie bezpłatnych wejść na Wystawę w dniu 19 b. m. dzieciom-sierotom z repatrjacji wychowywujących się w ogniskach im. Tad. Kościuszki w Brzeziu i Mieczysławiu, składam w imieniu najnieszczęśliwszych sierot serdeczne staropolskie »Bóg zapłać« zarządzający *Michalski.*

Z rzeźni miejskiej. 18 b. m. ubito 14 sztuk nierogacizny, a powszechnie narzeka się na brak mięsa. Czyżby pp. rzeźnicy tak dużo mięsa potrzebowali tylko dla siebie?

Nielegalna wyprzedaż papierosów i sacharyny zwróciła uwagę naszych kompetentnych Władz, które w tych dniach, kontrolując pewne mieszkania, skonfiskowały sporo papierosów i sacharyny.

Koń do odebrania znajduje się w konnym oddziale Policji państw. przy Nowym Rynku. Można go odebrać po okazaniu udowodnienia.

Za karciarstwo Tomasz Stępkowski i Piotr Kulewski przez policję tutejszą zostali pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

Kradzież. W nocy z dnia 20 na 21 sierpnia w wiosce Potok (powiatu Włocławskiego) do zagrody włościańskiej Sołtysińskiego zakradli się cichaczem złodzieje i skradli 1,500,000 marek gotówką, biżuterję oraz bieliznę wartości 3,000,000 marek.

TELEGRAMY.

Mowa Poincarégo.

PARYŻ, 20.8. (PAT.). Przemawiając w Charleville na uroczystości odsłonięcia pomnika ku czci poległych, Poincaré wspominał o zwycięskiej ofensywie 1918 roku, kiedy to sprzymierzeni działali tak jednomyślnie, iż zdawało się, zakończą razem w dobie pokoju dzieło, rozpoczęte w czasie wojny. Istotnie opracowali wspólnie traktaty, tworzące nową mapę Europy. Łatwo zrozumiałą jest konieczność jedności podczas niebezpieczeństwa. Opinja publiczna narodów powinna przeciwstawić się egoistycznym próbom rozluźnienia jedności sojuszników. Francja zawsze jest gotowa szukać wraz ze sprzymierzeńcami sposobów ulżenia ich cierpieniom. Ale statystyka wskazuje, że Anglja myli się, przypisując bezrobocie w swym kraju okupacji Zagłębia Ruhry.

Zamiast dyskutować — mówił — o legalności wziętych przez nas zastawów należałoby raczej wspólnie szukać praktycznych sposobów rozwiązania sprawy. Jedynie pokój oparty na trwałych podstawach może przywrócić ekonomiczną równowagę Europy. Taki pokój wymaga lojalnego wykonania traktatów. Francja nie żąda niczego więcej ponadto, a i Anglja nie może chcieć czego innego. Wobec tego powinni bylibyśmy się porozumieć. Zagranicą zaczynają już lepiej rozumieć szczerość naszych intencji; zaczynają znajdować śmiesznemi oskarżenia o imperjalizm. Stresemann zarzuca nam, jakobyśmy sprowokowali Niemcy, lecz wyzwania wychodzą od tych, którzy sami się świadomie uczynili niewypłacalnemi. Jeżeli nikt ze sprzymierzonych w roku 1914 nie kwestjonował naszego prawa do Alzacji i Lotaryngji, to stało się to dlatego, że od roku 1870 nikt nie aprobował tej niesprawiedliwości.

Przemówienie swe zakończył Poincaré słowami: «Oby sprzymierzeńcy przypomnieli sobie tę lekcję historji. Pokój niesprawiedliwy jest zawsze czemś niepewnem. Ale czemś jeszcze bardziej niepewnem i chwiejnem mógłby się stać nawet i pokój sprawiedliwy, o ileby się tolerowało uchybienia jego podstawowym zasadom. Jedyną rozsądną i leżącą istotnie w interesie pokoju podstawą jest samemu szanować przyjęte zobowiązania i innych do tego zmusić."

Za utrzymaniem ententy.

LONDYN, 21-go sierpnia. (P.A.T.) Były minister spraw zagranicznych, Chamberlain, wygłosił w Birmingham mowę, w której krytykując politykę obecną gabinetu angielskiego wobec Francji, oświadczył, że ententa jest obecnie poważnie zachwiana i przez niezręczność w dalszych rokowaniach z łatwością może nastąpić zerwanie. W tym przypadku poszłyby na marne wyniki pracy ostatnich 13 lat, które osiągnięte były przez zbliżenie między Anglją a Francją.

Prezes ministrów w Kruszwicy.

(Tel. włas.)

Ubiegłej niedzieli, dnia 28. VIII, odbyła się w Kruszwicy uroczystość 30-to lecie Tow. „Sokół". W tym dniu równocześnie odbył się zlot okręgowy sokolstwa, w którym wzięło udział z górą 18-ście gniazd z okolic.

Uroczystości związane z jubileuszem i zlotem zaszczycił swoją obecnością prezes Rady Ministrów, p. Witos, w towarzystwie p. Wojewody poznańskiego hr. Bnińskiego, starosty Strzelińskiego p. Bolickiego, p. dr. J. Trzcińskiego z Ostrowa nad Gopłem. Dostojnego Gościa na dworcu kolejowym przyjmowali przedstawiciele władz miejscowych. Po powitaniu udano się na nabożeństwo do prastarej katedry, poczem wyruszono samochodami do Ostrowa, aby o godzinie 5-ej popoł. przybyć na letnisko nad Gopłem, gdzie odbywały się interesujące ćwiczenia sokolskie. O godz. 7-ej wieczorem opuścił p. premier Kruszwicę, żegnany serdecznie przez mieszkańców.

Wycieczka polska w Jugosławji.

BIAŁOGRÓD, 20-go sierpnia. PAT Po kongresie dziennikarzy jugosłowiańskich, w którym wzięli również udział dziennikarze polscy, część tych ostatnich udała się przez Zagrzeb do Białogrodu, gdzie byli serdecznie przyjmowani przez poselstwo polskie i władze krajowe. Dziennikarze polscy byli przyjęci również przez przedstawicieli rządu. Wszyscy ministrowie wyrazili życzenie zacieśnienia stosunków polsko-jugosłowiańskich, a zwłaszcza stosunków ekonomicznych, i wyrazili nadzieję, że stosunki te ożywią się po ratyfikacji konwencji handlowej. Podczas swej podróży dziennikarze polscy byli serdecznie przyjmowani przez wszystkie władze, stwierdzając wszędzie bardzo żywe zainteresowanie się Polską. Dziennikarze polscy widzieli wszędzie żywą pracę, idącą w kierunku odrodzenia i odbudowy kraju.

MYŚLI.

Wybrał X. R. F.

„Niedość unosić się nad doniosłością dziejowej chwili, jakiej dożyło pokolenie nasze, niedość zwracać wzrok tam, gdzie polski żołnierz wsparty na karabinie spogląda na morską toń i staje się symbolem potęgi, która krzyżacką obaliła przemoc, ale trzeba nam taką moc i potęgę ducha okazać, by nowe Polsce zbudować drogi, któreby ją z całym łączyły światem".

Ks. Biskup BANDURSKI.

Rozłam śród socjalistów włoskich.

RZYM, 21-go sierpnia. (P. A. T.) Ekstremiści we włoskim obozie socjalistycznym zaalarmowani są rosnącem dążeniem prawego skrzydła socjalistycznego do współpracy z rządem Mussoliniego.

Ekstremiści zdają sobie sprawę z walki, jaka ich czeka, i niechybnego rozłamu włoskiej partji socjalistycznej. Na mających się odbyć w d. 23 b. m. walnych obradach włoskiej federacji pracy zdecydowana będzie kwestja współpracy centrowych i prawnych ugrupowań socjalistycznych z obecnym rządem.

Nowy dworzec kolejowy w Gdyni.

GDAŃSK (A.W.) W Gdyni w tych dniach rozpoczęto budowę dworca kolejowego. Obszerne budynki stacyjne staną po przeciwległej stronie toru w stosunku do dworca dotychczasowego. Projekt budowy przewiduje rozszerzenie torów stacyjnych i rozbudowy dworca towarowego, aż do piasków Mokrzynckich. Linja kolejowa ma być połączona bocznicą z budującemi się koszarami marynarki handlowej. Rozmiary nowego dworca kolejowego przewidują rozszerzenie się ruchu w najbliższych latach.

Z rady Ligi narodów.

GENEWA 18-go sierpnia. (P.A.T.) Sesja rady Ligi narodów, mająca się odbyć na krótko przed rocznem zebraniem Ligi narodów, będzie otwarta w piątek dnia 30 b. m. pod przewodnictwem delegata japońskiego Ishi'ego. O przyjęcie do Ligi narodów zgłosiło podanie wolne państwo irlandzkie i Abisynia. Jeżeli zgromadzenie narodowe w Angorze będzie ratyfikowało traktat lozański, to należy się także spodziewać podania Tur-

Koleżankom i Kolegom, oraz wszystkim, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

b. p. Tosi Abramskiej

składają serdeczne podziękowanie

RODZICE.

cji o przyjęcie do Ligi. Po przyjęciu tych trzech państw Liga narodów posiadałaby 55 członków. Na porządku dziennym posiedzeń Ligi narodów są między innemi następujące sprawy: Przyjęty niedawno przez komisję zbrojeń traktat gwarancyjny, który ma materjalnie umożliwić państwom rozbrojenie, dalej sprawa założenia grup narodowych, uchwalona przez komisje dla międzynarodowej pracy umysłowej wreszcie narady nad rewizją artykułów 10 i 18 statutu Ligi. (Art. 10 dotyczy wzajemnej gwarancji niezawisłości politycznej i terytorjalnej członków Ligi, art. 18 dotyczy obowiązku rejestrowania i ogłaszania umów międzynarodowych, jako warunku wstępnego do prawomocności). Obie te sprawy były do czasu założenia Ligi przedmiotem gorących dyskusji. Obecnie spodziewać się należy, że uda się wynaleźć jaką formę dla uregulowania tych spraw na czas dłuższy. Przypuszczają, że tym razem w obradach weźmie udział także republika argentyńska, która od czasu pierwszej sesji Ligi nie bierze udziału w jej zebraniach.

Do Gdańska, a więc i do Warszawy.

BERLIN. (AW). "Vorwärts" ogłasza że są 4 drogi, któremi, można się dostać z Niemiec do Gdańska bez paszportu, a temsamem bez wizy polskich władz konsularnych. Z Malborga i Elblonga odchodzą specjalne statki w środy i piątki, względnie w poniedziałki i czwartki do Gdańska. Ponadto istnieją połączenia okrętowe z Swüneminde-Sopoty i Berlin-Malborg, a stamtąd wązko-torową koleją do Gdańska.

W ten sposób bez pozwolenia władz polskich, Niemcy i bolszewicy mogą przez Gdańsk dostać się do Polski.— (Przyp, red. „G P.".)

Echa katastrofy na Wiśle.

Pogrzeb 7-u ofiar.

(i). Przed kilku dniami donosiliśmy o katastrofie pod Płockiem, gdzie z powodu silnego wiatru zatonęły na Wiśle dwie łodzie z 34 osobami.

Wczoraj, o godz. 11 rano, odbył się pogrzeb 7 ofiar tego wypadku, pochodzących z przedmieścia Płocka Radziwia.

W pogrzebie wzięli udział wice-wojewoda warszawski p. Manteufel, komendant policji 1-go okr. warsz. wicestarosta p. Godlewski, starosta pow.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 21. VIII.

Funt angielski	1.125.000
Dolar	246.000
Frank szwajcarski	44.500
Frank francuski	13.600
Korona czeska	7.200
Korony austrjackie (100)	347
Marka niemiecka	$0.05^3/_4$

KILKUWIERSZÓWKI.

× Na jesieni projektowana jest podróż prezydenta Massaryka do Belgradu i Bukaresztu.

× W gubernji Astrachańskiej ukazały się olbrzymie chmury szarańczy, kierującej się na północny zachód.

× Na członków Ligi Narodów mają się zgłosić: Irlandja, Abisynja i Turcja. Po ich przyjęciu Liga liczyć będzie 55 członków.

× Na jesieni zwołany będzie w Moskwie nowy sobór cerkiewny, który zdecyduje zarówno o dalszych losach patrjarchy Tichona, jak i o organizacji władz naczelnych cerkwi prawosławnej.

× Biskupem katolickim w Finlandji mianowany został prałat Henryk Bukku, z pochodzenia holender.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Za ogłoszenia odpowiada Administracja.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI — CZCIONKAMI DRUKARNI DYECEZJALNEJ — WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.